

Govor zamjenika predsjedatelja Zastupničkog doma Parlamentarne skupštine BiH dr. Denisa Zvizdića na glavnoj debati 151. zasjedanja Interparlamentarne unije (IPU) u Ženevi na temu: „Očuvanje humanitarnih normi i potpora humanitarnom djelovanju u vremenima krize“

Ženeva, 20. listopad 2025.

Uvažene ekscelencije,
Poštovani prisutni,
Dame i gospodo,

Velika mi je čast da vam se danas, u ime Bosne i Hercegovine, obratim na jednu od najvažnijih tema današnjice, a to je očuvanje humanitarnih normi i podrška humanitarnom djelovanju u vremenima krize.

Danas živimo u vremenu kada broj oružanih sukoba u svijetu dostiže rekordan nivo od Drugog svjetskog rata.

Prema podacima UN-a, aktivno je više od 120 sukoba, uključujući 37 ratova visokog intenziteta.

Više od 122 miliona ljudi je prisilno raseljeno, dok više od 300 miliona ljudi širom svijeta trenutno treba humanitarnu pomoć, od čega su 60% žene i djevojčice.

Prema podacima Svjetskog programa za hranu, više od 780 miliona ljudi pati od hronične neuhranjenosti, dok jedno dijete umire svakih 10 sekundi zbog gladi ili bolesti koje su potpuno preventabilne.

Pozdravljam diplomatske napore da se u Gazi uspostavi trajno primirje, ali ne smijemo zaboraviti da je u Gazi ubijeno više od 20 hiljada djece i preko 65 hiljada civila. Prisilno je razmješteno oko 2 miliona ljudi na vrlo malom prostoru, a svjedočili smo jednoj od najvećih humanitarnih kriza u zadnjih 80 godina.

U stvari, svjedočimo vremenu kada se na međunarodnu scenu ponovo vraća „zakon jačega“, a historija nas uči da to uvijek donosi ogromnu patnju i stradanje onih koji su slabiji i obespravljeni.

Nažalost, u vrijeme kada su globalne humanitarne potrebe najveće u modernoj historiji, međunarodni humanitarni sistem suočava se sa dubokom krizom. Ukupna sredstva za humanitarnu pomoć smanjena su za više od 20% u posljednje dvije godine, dok se potrebe povećavaju za 40% godišnje zbog razloga koje sam naveo. Geopolitičke podjele, rastući nacionalizam i oružani sukobi razaraju temelje međunarodne saradnje.

Sve navedeno mi u Bosni i Hercegovini dobro poznajemo jer smo to prije više od 30 godina osjetili na vlastitoj koži i dobro znamo kakve su posljedice nepoštivanje

međunarodnog prava. Tokom agresije na BiH u periodu 1992-1995. godina, ubijeno je više od 100 hiljada ljudi, 2,2 miliona ljudi je raseljeno. Ti brojevi nisu samo historijski podaci. To su imena, sudbine, želje, snovi, planovi, ambicije, porodice i sjećanja. Mi u Bosni i Hercegovini znamo šta znači kada svijet šuti i kada pasivno posmatra ubijanje civila i razaranje gradova. Jer, sve što je potrebno za trijumf zla jeste da dobri ljudi ne čine ništa.

Zato moramo učiniti svijet boljim mjestom, ali ne kroz velike riječi i diplomatske fraze nego kroz konkretne mjere i akcije koje ćemo implementirati u kontinuitetu.

S tim u vezi, pošto smo mi kao IPU jedna vrsta svjetskog parlamenta, ključno je pitanje šta mi kao parlamenti možemo uraditi. Šta možemo uraditi djelima, a ne riječima? Ja parlamente vidim kao demokratski korektiv međunarodnog poretka, parlamenti su most između međunarodnih obaveza i nacionalne odgovornosti.

S tim u vezi predlažem da mi kroz naše parlamente uradimo četiri stvari:

1. da osiguramo da se međunarodno humanitarno pravo ugradi u domaće zakonodavstvo;
2. da zahtijevamo odgovornost naših vlada za poštivanje Ženevskih konvencija;
3. da podržimo finansiranje humanitarnih i razvojnih programa diljem svijeta;
4. da jačamo nevladin sektor i promovišemo kulturu mira, dijaloga i tolerancije.

Naša misija kao parlamentaraca nije samo da predstavljamo svoje narode, da budemo vox populi, već da konkretnom djelujemo i da predlažemo zakone, inicijative, strategije i da javno djelujemo i zagovaramo teme koje smatramo važnim.

Čvrsto vjerujem da humanitarna pomoć više ne može biti samo reaktivna. Ona mora biti preventivna, integrisana i održiva.

Generalno, mi kao globalna zajednica nemamo nedostatak pravnih normi. Mi, u stvari, imamo problem sa nedostatkom primjene tih normi.

Zato vas pozivam da zajedno ojačamo povjerenje u institucije, da koristimo parlamentarnu diplomatiju za izgradnju mostova i da branimo principe međunarodnog humanitarnog prava, jer time branimo civilizacijske vrijednosti, ljudska prava i principe solidarnosti.

Ako izgubimo sposobnost da štitimo obespravljene i ugrožene, izgubit ćemo pravo da sebe nazivamo civilizacijom.

Hvala vam na pažnji i želim vam uspješan rad u nastavku ove generalne debate.(kraj)